

Vedlegg: Helhetlig næringspolitikk for Finans – mandat

Det nedsettes et offentlig utvalg som gis i oppdrag å utrede en helhetlig næringspolitikk for finansnæringen. Utredningen skal danne grunnlaget for en stortingsmelding om saken.

Bakgrunn

Norsk økonomi er i omstilling. Nye aktiviteter og nye virksomheter vil kunne løfte sysselsetting og verdiskaping, men også ha konsekvenser for inntektsfordeling og arbeidsforhold. Norge er som en liten, men åpen økonomi godt rustet til å håndtere omstillingsutfordringer, men trenger et kontinuerlig fokus på rammebetingelser, tiltak og Initiativer for å fremme nyskaping og omstilling.

Norge er langt framme i å ta i bruk digitale løsninger, og den digitale infrastrukturen er relativt god. Tjenestesektoren har vokst betydelig i Norge, og produktivitetutviklingen i tjenestesektoren vil være særlig viktig for den framtidige velstanden, dette er blant annet beskrevet av Produktivitetskommissjonen. Innovasjon og effektivisering av med utgangspunkt i digitale løsninger vil kunne bidra til høyere produktivetsvekst og økt effektivitet innenfor mange bransjer, og sektorer.

Norge trenger både omstilling og mer nyskaping. Finansnæringen er et av de viktigste redskapene for å få dette til. For de aller fleste norske bedrifter er banker og kredittinstitusjoner eneste reelle kilde til fremmedkapitalfinansiering. 8 av 10 norske virksomheter har banker som sin viktigste fremmedkapitalkilde. Av innenlandsk kreditt til næringslivet kommer 75 prosent fra banker og kredittforetak, 4 prosent fra finansieringsselskapene og 2 prosent fra liv- og skadeforsikring, inkludert pensjonskasser. Til sammen utgjør dette 81 prosent eller 1300 milliarder kroner. Kun 2 prosent (33 mrd. Kr.) av kreditten til næringslivet kommer fra det offentlige virkemiddelapparatet.

En god regulering av næringen må balansere mellom soliditetshensyn og næringens betydning for vekstevnen i økonomien, uten at effektiviteten i det økonomiske kretsløpet svekkes. Omfanget av reguleringer av næringen må derfor balanseres mot hensynet til å opprettholde den økonomiske veksten.

God utnyttelse av nye muligheter krever oppdaterte, likeverdige og konkurransedyktige rammebetingelser, og et regelverk som kan håndtere framtidige utfordringer. Slike rammebetingelser bør bygge på en samfunnsøkonomisk tilnærming og en bred forståelse av samfunnets felles utfordringer på tvers av næringer og markeder.

En effektiv, dynamisk og framtidsrettet finansnæring skapes gjennom sterk konkurranse, til fordel for næringsliv og privatkunder. I en liten åpen økonomi som den norske, er finansnæringen helt avhengig av forholdet til omverden. Internasjonalt harmoniserte regler er avgjørende for god og likeverdig konkurranse i det norske markedet.

De samfunnsmessige målene som oppstilles til finansnæringen, må reflekteres i rammebetingelser for næringen som også må balanseres opp mot næringslivets tilgang på kapital.

Hva utvalget skal vurdere

- Utvalget skal utrede og fremme forslag til en helhetlig næringspolitikk for finansnæring i Norge.
- Utvalget skal gjennomgå og vurdere finansnæringens samfunnsrolle, herunder næringens direkte og indirekte bidrag til verdiskaping.
- Utvalget skal gjennomgå og vurdere sentrale reguleringsområder, og særlig undersøke om finansreguleringen er tilpasset tilstrekkelig hensyn til både gevinster og kostnader, både for bankene og for finansieringen av norsk næringsliv. Herunder hensyntatt norske aktørers konkurranseevne i lokale markeder. De områder hvor nasjonal regulering avviker fra praksis i EØS-området bør gjennomgås særskilt.
- Utvalget skal vurdere hvordan hensynet til proporsjonalitet i regulering, tilsyn og rapportering kan utformes og gjennomføres med utgangspunkt i norsk finansnærings differensierte struktur.
- Utvalget skal vurdere samspillet mellom finansnæringen og det offentlige virkemiddelapparatet, og utrede mulige tiltak for å styrke verdiskapingen i samspill mellom offentlige ordninger og privat finansiering.
- Utvalget skal vurdere hvordan en økt del av sparingen i samfunnet kan kanaliseres inn i investeringer som skaper vekstkraft i økonomien.
- Utvalget skal vurdere hvordan finansnæringens bidrag til digitalisering og effektivisering i samfunnet kan forsterkes, gjennom økt samhandling, forenkling og bruk av digitale løsninger i ulike samfunnssektorer.
- Utvalget skal vurdere hvordan framveksten av nye aktører og løsninger knyttet til betaling, finansiering, verdioppbevaring og forsikringsprodukter kan virke inn på videre økonomisk vekst i Norge, herunder potensialet for bedre utnyttelse av samfunnets ressurser.
- Utvalget skal identifisere reguleringer som bør endres, med utgangspunkt i økt verdiskaping, internasjonalt likeverdige rammebetingelser, og regulatorisk symmetri mellom ny teknologi og tradisjonelle næringsaktører.
- Utvalget skal ha et samfunnsøkonomisk perspektiv i sitt arbeid.